

მშობლივი

№ 6

1917

შინაარსი: წერილი მეგობართან — ბეკო მაშრყმაღრიძელი. მიმოხილვა — ეშმაკი. ნარკვევი — შალი. კანტორი იგავი — ირ. ტოფაძე. გორიდან — შვილდისარი ჩემ ვასკას — გოლგოთელი. ბაში — ტარ-ბანი.

ხონის ამბები — ბუძა. პორფირი ასკუკაძე — პოდბიპენტა. ფოსტა. კარმბატურები: თავრიდის ქუჩა. ნიკო გოცირიძე. საქართველო და სახალხო.

თავარი

ვინაიდან დეპუტატთა და სხვა გარეშე მსურველთათვის ერთობ ძნელი მისაღწები გახდა სახ. დუმა; აღმინისტრაციამ მას შესფერი ნომერი დაასვა.

წერილი მებოზრისადმი

თუ არ გინდა ღრამაო
პარგათ ბოჭე ღრამაო.
„ეშმაკის მათრახიდან“.

ძვირფასათ მოსაგონარო და საიმედოთ სავლელბულო, ძმაო ქაქიჩი უპირველესათ ყოვლისა მოგილოცავ წარსულ ქრისტეობას და მდგომარე ახალ წელს და ესთხოვ მაშაზეციერს მრავალ კაი დდეს და ახალ წელს დასწრებოდე შენი კაი და ღამაზი ცოლშვილით და ყოველი შენი მოყვრით და მოკეთით. სხვა ძმაო, ვიცი ჩემს ამბავს იკითხავ და ვარ ჯერ-ჯერობით ცოცხალი ღვთის წყალობით და შენი იმედით და მიდგია გაჯახირებული სული. და მართლაც რა არის დღევანდელი ჩვენი სიცოცხლე და ცხოვრება თუ არა ჯახირი და ვაივადლახი, ნამეტურ ისეთ დრომოქმულებსთვის, როგორც მე და შენ. არ გეწყინოს, ჩემო ქაქიჩი, ასეთი თქმულება და ვიცი არც გეწყინება, რადგან ტყუილად კი არ იტყვის ბრძენი სოლომონ ზურგიელიძე: „ზოგჯერ თქმა ჯობს არა თქმასა, ზოგჯერ თქმითაც დაშავდები.“*)

ჩვენ ერთ დროს, ქაქიჩი და ძლიერ გაჯავრებულნი ვიყავით, რომ ასეთი საქმე მოგვივიდა და ასეთ მდგომარეობაში ჩაგვყენეს. დიახ მაშინ გვეგონა, რომ დავვაქციეს, პატივი აგვხადეს, ჩვენი თავმოყვარეობა შელახეს, ჩვენი მოქალაქობრობა ფეხით გათელეს, ჩვენი წარსული გადალახეს. ამიტომაც იყო, რომ „რანცი“ სათაკილო რამეთ მიგვანდა, „ნოვობრანცი“ არა სასურველათ. ეს ის დრო იყო, როცა ჩვენი ცხოვრების სარბიელზე თარეშობდნენ ეგრეთწოდებულნი ინტერნაციონალისტები, ანტილიტარისტები, სხვა და სხვა გვარი პაციფისტები, ეს იყო იმ დროს, როცა პატრიოტობა მამულის შვილობა, რაინდობა, გამირობა,

ვაჟაკობა, „აფრა აკეცა ქულისა“, „გადაკიდება ჩხუბისა“, თოფის გრიალი, ლეკურის ტრიალი და სხვა ასეთები და ამ გვარი რამეები სამარცხინო საქმეთ ითვლებოდა. რატომ? იმიტომ რომ ან სწორუბოვართ თავი მესიათ მოქმედნათ: მათ ვითომ და ხელში ქონდათ ქვეყნის ტრიალის საიდუმლოების კლიტე—ერთის მხრით კლასთა ბრძოლა და მეორე მხრით საყოველთაო ძმობა და სათნოება! და აი ამ ჯადოს საშუალებით უნდა აეშენებიათ ქვეყანა, გაებენდიერებიათ კაცობრიობა, გაეხორციელებიათ ოცნება, და სხვა ასეთები, მაგრამ აჰა დადგა ჟამი, როცა ყოველივე ესეები და სხვა ესეთები გაქრა ვითარცა სიზმარი ღამისა, ვინაიდან ესევე ყოველი განქარდა რამეთუ გამწარდა და მაგივრათ რამე-რუმეებისა და ლათაიებისა გაისმა მედგარი გამოძახილი: „ბრძოლა, ძმანო, ბრძოლა მაშა-პაპური, თორემ მტრისგან ილუპება მამული“. ხო და მოიგონე, ქაქიჩი, ეს დიდებულის მომენტი, ამ მოგონებას თან მიაყოლე ისიც, თუ რა ერთობა, რა ძმობა, რა ფიცი, რა მტკიცეობა, რა ურა და ორაველა, რა ვატაცება, რა გულწრფელობა, რა თავდავიწყება, რა უანგარობა, რა გამირობა და ქველობა და სხვა მრავალი სიკეთეები მოჰყვა ამ გამოძახილს! მოიგონე როგორი მტრები გადაეხვივნენ მაშინ მეგობრულათ ერთ მანეთს, რა მოსისხლეები დამოყვრდნენ და რა ერთგულებით და ერთხმად შესძახეს: ყველაფერი: ცოლი, შვილი, სიცოცხლე, ქონება ყველაფერი გამარჯვებისათვის! დიახ, დიდი მომენტი იყო ეს ჩვენი ცხოვრებისა.

და ახლა კი მიაპყარ შენ შენი ღამაზი თვალი იმ წუთს, ანუ იმ მომენტს, რომელსაც განვიცდით დღესა და; გითხრა მართალი, შორს არ წავალ, რათა განვიმარტო და გავითვალისწინო ის, რის თქმაც მინდა. მე აქ დავკმაყოფილდები შენი ღია წერილით და მიგითითებ ამ ისტორიული წერილის იმ ადგილზე, სადაც შენ დიდის დრტეინვით და აღშფოთებით მაუწყებ: ვილუპები, ჩემ ქაკუნენს მობილიზაცია უყუესო! არ ვიცი, ქაქიჩი, შენ რას იტყვი, ხოლო რაც შემეხება მე, თამამად გეტყვი რომ ამიერიდგან შენი ქაკი ცხენი ისტორიას ეკუთვნის და მართლაც შენ თითონ იფიქრე: ჯერ კიდევ გუშინ შენი დევიზი იყო: ჯერ გამარჯვება და შემდეგ ოჯახური საქმეები და პირადი ბედნიე-

*) წინეთ ამ თქმულებას შოთას აწერდნენ ბ. გვახავას უკანასკნელ გამოკვლევის შემდეგ ეს თქმულება უნდა მივაწეროთ, ჩემის აზრით, სოლომონს.

რება!

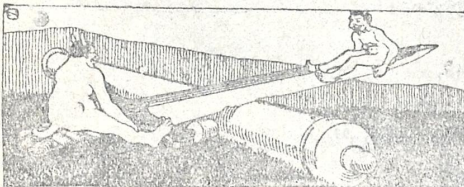
„ნარკვევი“*

რის გულისათვის გასტეხე ფიცი; ჭაკი ცხენისთვის? მაგრამ კმარა, მე ამაზე აღარ ძალმიძს ლაპარაკი, დაუტოვოთ შენი ჭაკი ცხენი და გადავიდეთ ბლოკზე! როგორ ბლოკზეო? მკითხავ შენ. როგორ და ისე, რომ ბლოკიც სწორეთ შენ ყოფას განიცდის თავიდან ბოლომდე, მხოლოდ განსხვავება ის არი, რომ როგორც შენ შენ ჭაკ ცხენს მიბჯენიხარ, სწორეთ ისე მიბჯენია ბლოკიც „რეჟიმს“, შენთვის გამარჯვების საკითხი ჯაკი ცხენის საკითხათ გადაიქცა, ბლოკისათვის „რეჟიმის“ შეცვლის საკითხათ. შანკირებისა, ფინანსტებისა და მრეწველებისათვის მოგებისა და დივიდენდის საკითხათ; ობივატელი დღეს იძიებს: კვერცხს, პურს, ხორცს, კოკა ლიარს, ბაწარს, გუნდა ლახოსტაკს და ყვითელ კოქს. ქვეყნის გამგეებს გარგვანი თითქმის დაავიწყდა და შინაგანზე მოაქვს იერიშები. ინტელიგენცია თფილ-თფილ ადგილებს შეფარებია და სწორეთ ამავე დროს ჩვენ ძველ ნაცნობებს ინტერნაციონალისტებს აქაიქ ისევე თავი ამოუყვიათ და ძველებურ კუკუს იძახიან!..

და ყოველივე ამის შემდეგ მე შენ გეკითხები, ქაჭიჩ, ვინ უფრო ახლოა ჭაკუაზე: შენ და შენი ჭაკი ცხენი, ბლოკი მილიუკოვი და შულგინითურთ, ბანკის-აფერისტები, „ობივატლები, ქვეყნის გამგეები, ინტელიგენტები, თუ ჩვენი ძველი ნაცნობები, რომლებიც ერთ დროს ქვეყანას პროლეტარიატის საშველებით უპირებდნენ ამენებას?

მომიკითხე ჩემი რძალი—პირმთვარისა.

შენი ძმა და მეგობარი ახნაური ბეკო მაშრისი — ბაღრიბელი.

ახალი სიტყვა უთუოდ ქუთაისმა უნდა სთქვას! „პირველთქმაში“ მას ვერავინ შეედრება—ამის თავდები პალოცაა; ესეც რომ არ იყოს აი კიდევ „პირველთქმა“:

„ქუთაისის კომერციული სკოლის სახელით ბნმა რაჟდენ ყარაშანისძე დათეშიძემ განსვენებული ანანოვის კუბოს ათი გვირგვინი დაადვა. როგორც გავიგეთ, განსვენებულ ანანოვს ამ სკოლისათვის უანდერძებია 2000 მანათი, მასვე დაუტოვებია „სინათლის“ საზოგადოებისათვის 1000 მან; საქველმოქმედო საზოგადოების სკოლისათვის 250 მანეთი“ („მეგობარი“ № 275.)

„სინათლის“ საზოგადოებამ, ან და საქველმოქმედო საზოგადოებამ რამდენი გვირგვინი დაადვა, ამაზე გავითი არას ამბობს, თუმცა არც ისე ძნელია ამის გამოკვლევა: თუ 2000 მანეთის ასანახულურებლად ათი გვირგვინი დაადვს, 1000 მანეთისთვის ხუთი უნდა ვივარაუდოთ, ხოლო 250 მანეთისთვის—1¹/₄ გვირგვინი.

იმავე „პირველთქმის“ „აქესონის“**) და ყანწელთა ძმების გავლენით უნდა აგხსნათ შემდეგი „პირველთქმაც:“ 18, 19, 20 და 21 იანვარს, ბაბალახანის ქუჩაზე ქალქის მოედანთან, ბეოლის სანერგე ბაღში ქუთაისის სასოფლო სამეურნეო საზოგადოების მიერ ახლათ მოწვეული დაფნის და მანდარინების მოშენების მცოდნე სპეციალისტი გააცნოს ხალხს თუ როგორ უნდა ამ უკანასკნელთ მოშენება“...

აკი სთქვა პალომ—გიყვარდეთ უსაზეროდ და ამრავლეთ ხალხიო! ამ „პირველთქმას“ ჯეროვანი გავლენა მოუხდენია ქუთათურებზე და, როგორც ზევით მოხსენებულ ამონაწერიდან სჩანს—ხალხის მოშენებაზე მთელ ოთხ დღეს უსაუბრიო მანდარინის და დაფნის მცოდნეს.

შალი.

*) ამ სთაურით კიდევ „სახალხო“ გაზეთი სწერს სოღმე.

**) გერასიმე იმნაიშვილი „ავტორის“ მაგიერ ხმა რბას-მბაძეით.

მ ი ე ო ს ი ლ ვ ა

რაც ღრო მოდის, ომის ძაფი სულ თანდათან იხლართება!
 დიპლომატთა სათამაშო „კუკუ მალი“ იმართება,
 რაც დღე მიდის, რაც დღე მოდის ზავიც უფრო ახლოვდება!
 ნეტავი მას, ვინც მანამდე საფლაფში არ ჩახვავდება!

ფრანგების ჯარს, სახელოვანს, მოუწია დიდი შრომა:
 აქ ვერდენი, იქ იზერი, აქეთ მარნა, იქით სომა.
 გენერალი ჟოფრი გახდა საფრანგეთის მარშალია.
 (ჯილდო კიდევ ეკუთვნოდა, თუ სადმე სამართალია!)

როგორაც სჩანს, სიკვდილამდე დაწყნარდება თურმე როდი
 სახელოვან ბელგიელთა მეფე იგი ლეოპოლდი.
 თვით პატარა სემეფოდან შერჩა თუმცა მას პოპოკი,
 მაგრამ მისთვის მას ამჟამად არრა უჩანს დასაზოგი.

ინგლისელთა ვინ არ იცის სანავარდო ზღვათა მადა?!
 სამისოთ კიდევაც ჰყავთ შესაფერი მათ არმდა.
 (ცნობილია ადმირალთა ადმირალი იქ ყელიკო.
 სკაგერაკთან ბძოლა ნეტავ როგორ მოხდა, როგორ იყო?)

იტალიის ერთობ მომწონს გაბედული მოქმედება:
 კლდესა და ღრეს ტრენტინოში ბურუსივით რო ედება.
 „ორი წინ და ერთი უკან“, ერთი მაინც ხომღწინ მიდის...
 (მოლოდინი კი აფიქრებს ხელჩართული ომის დიდის.)

მიკვირს სწორეთ, ეგ ავსტრია ჯერაც რომ არ დაიშალა?
 ცოცხლად გაჰქრა ტყვეობაში ნახევარი მისი ძალა...
 კარპატებში მოუქირეს, თოვლიანს და ტყიანებში,
 ისიც ვითომ „ნიხირ-ნახირ“ უფროს თავისიანებში.

შარშანს აქეთ ხსენებიდან გაჰქრა მიწდვრის კვამლივითა,
 გმირთა ბუდე, პაწაწინა და მრისხანე ის „შავი მთა“
 აღარა ჰქუხს შავმთიელთა ხმა ორწოხში დანაყვირი...
 (თუმცალა ამ წუთისოფლად სხვა რა არის გასაკვირი?)

საღლაც გაჰქრა სერბიელთა მამაცი და გმირი ერი,
 კორაფუს ჰოვა, კუნძულზედა, შესაფარი თავთა ქერი.
 მის მიწა-წყალს წინაღუკავს სხვა ჰპატრონობს სხვა განაგებს,
 არვინ იცის ბედი მათთვის სახვალიოდ რას ანაგებს.

პაწაწინა საბერძნეთის ცნობილია პოლიტიკა...
 საკვირველი ამბავია ომში თავი რომ არ სტიკა...
 (მაგრამ ახლა სხვა დრო დადგა, „Времена, братъ уже не тѣ!
 Не Константинъ მეფობს იქა, არამედ თვით მეფე Коте*!).

რუმინიას მოლოდინმა ძარღვები მძაფრ დაუქიმა.
 ჩაერია, მაგრამ ბედმა ვერაგულათ გაუღიმა.
 დაუტოვა მან გერმანეთს მამულისა არე ვრცელი,
 ბუქურეშტი და ღუნაის მობიზინე სარეცელი.

ბულგარია, ჯერ-ჯერობით, შესტრფიალებს რადოსლავოვს,
 მას უზომოა მდა მოსდის, დობრუჯაში ერთობ სვავობს.
 თუ კვლავ ბედმა ძველებურათ მფარველობა არ უსურვა,
 მას მოელის უდიდესი განსაცდელი, ტანჯვა—ურვა.

მოგხსენდებათ, იმის შემდეგ წელიწადი გადის წყვილი,
 სალონიკში რა ჩამოჯდა გენერალი სარაილი.
 შეუტია და აიღო მან სიმაგრე მონასტირი,
 მაგრამ უფრო ჩრდილოეთით არ უქნია ჯერაც პირი.

გერმანია, ჯერაც კიდევ სდგას ძველებურ ანამრეზი,
 დახლართა და დაახვია ყოველი მხრივ ომის გეზი.
 ხმელეთსა და ცაზე ომით როცა კარგათ დაიგეშა,
 უსაშველოთ იბრძვის იგი მიწაში და წყალთა ქვეშა.

იქ, ზღვის პირათ, გატრუნული ზის პატარა ჰოლანდია,
 ზღვით ინგლისი ელანდება, აქ ნემეცთა ფოლაღია.
 ზის და ვაქრობს ათასგვარი სავაქრო და სადახლეთი
 (იქვე უდგას მას ჰაავა სამშვიდობო სასახლეთი.)

ორ ცეცხლ შვაა მომწყვდეული სახელმწიფო დანიელთა,
 თუმცა სრუტე სკავერაკის მას უპყრია თითქო ხელთა.
 და თუმცაღა ომის ღმერთი კოპენგაგენს არ სწვევია,
 მაგრამ გულის დამშვიდება ჯერ ამ მხარეს არ სჩვევია.

ნორვეგია შექრილია ატლანტიდის ზღვათა პირში.
 ვინ უშველის, იმ საბრალოს, თუ ჩავარდეს გასაქირში?
 აქეთ გერმანია ებრძვის და ინგლისი იქით მხარეს,
 (წყალქვეშებმა იმათ გემებს ხომ სიცოცხლე გაუმწარეს.)

ნეიტრალურ ქურქში არის გახვეული ჯერაც შვედი,
 მაგრამ ვინ სცნას სახვალიოთ რას უმზადებს იმას ბედი?
 პაციფისტმა თუ აჯობა იქ პატრიას აქტივისტურს,
 უკეთესი მოსავალი მამულიშვილს შვედელს ნუ სურს.

*) Коте Бальмонтъ

გაზეთებში იყო ცნობა: ამხედრდაო პორტუგალი,
მაგრამ ჯერაც არვინ იცის რას მოქმედობს ეგ
დებეშებში არსად ისმის ჯერ იმათი ლისაბონი
და გერმანელ ჯართან შეხლას არც აპირობს ისა მგონი.

ესპანიელთ სახელმწიფოა უნდა იყოს ზრდილი დიდი,
ყოველის მხრივ თავაზობით რომ იწონებს თავს მადრიდი.
და როცა, ამ ბოლო ხანში, მიაკერეს ზურგს ბლოკადა,
მცირეოდენ აწმალა მას ნემცთან ბრძოლის მადა.

ოტომანთა სამფლობელო, ამას წინად მკედრათ ცნობილი,
გერმანიის რაკი გახდა მეგობარი და ძმობილი,
უკან-უკან მიდის ჩოჩვით თითქმის ყველგან ზაზიაში...
ჯარს კი გზავნის საბრძოლველათ დობრუჯსა და ფრაკიაში.

სპარსეთშიაც კი იბრძვიან... მაგრამ მხოლოდ მარტო სხვები.
შორე მხრიდან აქ საომრად დარაზმულად განაშვები.
სპარსეთი კი ძველებურათ დინჯია და ნეიტრალი.
(მეთუაქაზე მიწოლილი და ხაშიშით დანამთვრალი.)

ახმაურდა რაკი მასაც დრო დაუდგა და ჟამია,
ეფრატის პირ გაქიმული ძველი მესოპოტამია,
და მოჩოჩავს ბაღდადისკენ ნელის ბიჯით ინგლისელი...
(თუ მას კუტ-ელ ამარასთან გზა არ დახვდა ძველებრ ძნელი.)

ეგვიპტეში სიწყნარა აღარ ისმის ფაჩი-ფუჩი...
აშკარაა დამორჩილდა მუსულმანი მტერსა ურჩი.
და ძველ ფარაონთა ქვეყნის ბატონობა ინგლისელთა
ნილოსის წყლის შესართავთან უცილობლათ იგდეს ხელთა.

„ამომავალ მზისა“ მხარეს ომის დმერთმა გაუღიმა.
მანჯურის არე ვრცელი სათარეშოდ გაუჭიმა.
და მდიდრდება, ვაჟაკდება ეგ ინგლისი აფმოსავლის...
ანგარიშის რაინდია, მოტრფილენ შემოსავლის.

„ცას ქვეშეთის“ რესპუბლიკა, (იმპერია ხატაველთა)
(ოსმალეთის უფროსი ძმა) გარეშე სდგას ბრძოლის ველთა.
ჯერ ანგარიშს არვინ უწევს სიტყვასა და სურვილს მისას.
(თუმცა სქვრეტენ ევროპაში „საფრთხეს ყვითელ ჩინეთისას“.)

ატლანტიდის ოკეანეს გაღმა მხარეც ბობოქარობს
გერმანიის ბლოკადაზე ამერიკა ერთობ ჯავრობს.
დიპლომატურ ჯაქვსა სწყვეტავს პრეზიდენტი უილსონი,
ზღვა დილია, და ვინა სცნას ვის დაახრობს მისი ფონი.

განა მარტო ამერიკა? არ ხუმრობს არც ბრაზილია.
 წყალქვეშათა თარეშისგან თურმე ისიც დასჯილია.
 ჯავრობს ჰერე, ჯავრობს ჩილი, ურაგვაი, გვატამალი
 აღორსად სჩანს ქვეყანაზე მადლიერთა ნატამალი.

აქ დრო არის აპარისაც მოვიხსენოთ ბრძოლის ველი,
 საღებრძვიან ერთმანეთსა თურქთა სპა და მხნე ქართველი.
 გაზეთები გააქრელეს ტრაბახით და მქუხარ სიტყვით...
 ესეც კმარა საგულისხმოდ. ჯერ ამის მეტს ნურას ვიტყვით.

ეშმაკი.

ი ბ ა ვ ი

(ხალხური)

ერთსა მღვდლის მეუღლეს,
 ჰყავდა სატრფო ვაჟი,
 და ოდეს მის ახლო
 იწოდა გიჟმაჟი,
 წამოესწრო თურმე
 მას იმა დროს მღვდელი.
 რა შეხედა, ელდა
 მოხვდა გულში მწველი!
 კეტს ხელი დასტაცა,
 ცეცხლი მოემატა:
 ვაჟი კი თანჯრიდან
 გახტა როგორც კატა...
 დაეღვენა უკან,
 და ყვირის:—დაჰკარით
 ქურდი არის, ქურდი,
 მარჯვეთ, შეიბყარით!
 (მოხერხებით, ვაჟსა
 ბაღში ერთი ჯიბა,
 გაქცევის დროს, მწვანე
 ცერცვი დაეკრითა).
 ხალხი დაეღვენა.
 დაიჭირეს „ქურდი“.
 უთხრეს:—ველარ წახვალ
 ტყვილათ აფხაკურდი.
 მან ცერცვი უჩვენა,
 სთქვა:—ეს მომიკრფევას
 გამიშვით თქვენს ღმერთსა,
 გამიტხნავს კეფას.
 ვაუშვეს. და მოძღვარს
 ჰკითხეს:—წმინდა მამა!
 მიტომ მისდევ, რომ მან
 ცერცვი შეგიქამა?!.

მღვდელმა ვერ ამხილა
 თვის ოჯახში სიძვა;—
 და ამ შეკითხვავზე
 სირცხვილით დაიწვა.
 სთქვა:—ვინც არა იცის
 მისთვის იყოს ცერცვი.
 ერთი არ კმაროდა,
 მეორეთაც შევრცხვი.

ირ. ბოზაქი.

კინტოური

(საინტენდანტო)

პილ ია მნოგუ, ი კუშილ,
 კაზონ დენგი ზაპლატილ
 სოტნი ტულა,
 ტრი სულა,
 დელო დაიდოტ დო სულა.
 —
 შესტ მესიკოვ პრაზოდიტ,
 სრაზუმ კანტროლ ნაზოდიტ,
 დეაციტ ტიშიჩ
 რასტრატა,
 ტრაბ, ტა-ტა-ტა, ტრაბ, ტა-ტა!
 —
 სლიდოვატელ კსიბე გოსტ
 პრიზივაიტ ნა დაპროს...
 ზაკონ-მაკონ
 ადატოვ
 ემუ ტურმა ი გატოვ.
 —
 სილიტ გოდუმ, სილიტ ტრი,
 ეშიო მესიკ პასმატრი...
 სილიტ ვანკა
 ბატატა,
 ტრაბ, ტა-ტა-ტა, ტრაბ ტა-ტა!

ნიკო გოჭირიკა

(ავტობიოგრაფია*)

მედავობადე ფრიად არ მესიამოვნა ეს ვარემოება. ალბათ ამისთვის განვაცხადე უდიდესი სიტყვიერი პროტესტი. პირველ ხანებში ჩემი ხმა საოპერო ნიშნებს ატარებდა. ბოლოს და ბოლოს იმედი დავკარგე. წამოვიზარდე. სასწავლებელს ვერ შევეგუე. ორში ერთი ან ცუდათ მასწავლიდენ, ან ცუდათ ვსწავლობდი. დავკაბუკიდი. სცენამ მიმიზიდა. პირველად სტატისტის როლი ვითამაშე. რეცენზია ამ წარმოდგენის შესახებ არ დარჩენილა. მახსოვს

მხოლოდ, რომ ანსაბლს ხელის მაგიერ ხმა შევწყვე. დავვაჟაკიდი. შევეხიზნე სახალხო აუდიტორიას ავქალის ქუჩაზე. აქ კონფლიქტი მომიხდა. სცენასთან დიბლომატიური კავშირი შევწყვიტე. 1867 წლიდან ზავი ჩამოვარდა. მას შემდეგ სახალხო სცენას ვემსახურები. სხვა სცენებზედაც მეპატივებოდენ, (ქართველი ხალხი ძლიერ სტუმართ მოყვარეა) ვერ წავედი.

სახალხო სახლის სცენა ძლიერ მიყვარს. არ შემიძლია ვთქვა, ვითომ იმას კი ვტყულებ.

(„სახალხო ფურცელი“)

*) მცირე შესწორებით.

Handwritten signature or mark in blue ink at the top right.

სათბურები ჩემთვის ჯერ ნაადრევია!
 მერცხე გამოჩნდება სადმე. [ნადავროვი]
 ორივენი. ვაი, ვაი, ვაი.
 ვასო. ოცი წელი იღწვი, სახალხო სცენაზე,
 ლამის კოჟოკები დაგაჯდეს ენაზე...
 და თუ სამსახური, სხვით ვერ დაგიფასეთ,
 ეს იუბილეი ხომ კი გაგიმართეთ.
 ნიკო. ეჰ, ვინც ეგ პატვირ ჩემთვის მოიგონა,
 ნუთუ მეტი ტანჯვა ვერ გამოიგონა.
 მაგრამ მადლობელი ვარ მიინც იმისა
 ალბად, სიყვარულით მოქმედობდა ისა.
 ორივენი ვაი—ვაი—ვა...

ნიკო გოცირიძე

ღ უ ე ტ ი *

(ვაი ვუის ხმაზე)

ვასო. საყვარელო ძმაო, გოცირიძე ნიკო,
 სახალხო თეატრის უებარო კომეკო,
 კანონით შენა ხარ აწ ჩემი მემკვიდრე,
 და პა, ჩაიბარე, ეგ ჩემი სიმდიდრე!
 (აძლევს ქურქს)

ნიკო. აბა რასა ბრძანებ, ვასო ჯან, გენაცვა,
 შენ რაღას აპირობ ეგ რო მე ჩამაცვა!

* უმეგვლათ სავალდებულოა ეს კუბლეტები სიმღერით წაიკითხოთ.

მოსსენება

გ. მ. რ. ი.

ძმაო ეშმაკო, მოგიუხხავ დიდი სიყვარულით და ღმერთსა ვახვო შენს დიდ-ხანს სიცოცხლესა (კუზინების საკეთილდღეოთ.) ახლა, ძმაო ეშმაკო, თუ ჩვენს ამბავს იკითხავ, ჩვენ კარგა ხანია უმთხრახოთ ვცხოვრობთ ამ ქაობში; ვცხოვრობთ მატრახაზულათ, გორულათ, უპატრონოთ შენი წყალობის თვალს მოკლევხუნდი და დავიწყებულნი.

მართლაც და დიდ საყვედურის ღირსი კი ხარ, ძმაო. ამ გორმა რა გველი შეგვიწვა, რომ აქამდე ერთხელ მაინც არ შემოიარე. იქნება გგონია, რომ გასამათრახებელი აქ არავინ არის?!. ძალიან სცდები.

აქ იმდენი მატრახაზა ინტელიგენტი და მატრახაზი მოღვაწეა გასამათრახებელი, რომ რომელ მათგანსაც ვადაუჭირო, ისე შეერბება, როგორც თავის ღედის ძუძუ.

თუ ვინიცობაა მოიცალო, შეისმინო ჩემი აჯა და წამოხვიდე, ერთი ხუთიოდე მათრახი მაინც წამოიღე, ვინაიდან ერთი ცალი მალე ჩავაცდებთ ხელში.

თანვე წამოიღე მხრჩოლავე გაზების საწინააღმდეგო მოწყობილობა რომ ცხვირ-პირზე აიფარო, რადგან ადგილობრივ ქუჩებში ნავვისა და უსუფთაობის სუნს გერმანელების მხრჩოლავ ვიზებზე უფრო მეტი ძალა აქვს. აქ ისეთი გაზებია, რომ ცრემლებს კი არა, სულს ვაყრევინებს ადამიანს.

ამიტომაც პირდაპირ ამ გაზების მთავარ ლაბორატორიაში, ქილაქის თვითმმართველობაში გასწი და იქ კაბინეტში მწვანე სავარძელში გამოქიმულ ლ. გრიგორაშვილს მო...ახსენე: სანიტარული კამისის თავ-მჯდომარეთ რომ იყავი და სისუფთავეს მეტ ყურადღებას აქცევი, ნუ თუ იმიტომ, რომ გორს თავად გამოხმადი და ლაზარეთების კობტა ეტლში კობტათ გამოქიმულიყავ?!. ამ ეტლით რომ ქუჩებს უვლი, რატომ აქეთ-იქით

აღარ იცქირები?!. თუ სმენასთან ერთად მხედველობა და ყნოსვაც დაგაკლდა, მაშ როგორღა თაობ და მოურავოზ თქო.

კობტა ხმა-მადლიე კი უთხარი ეს ყველაფერი, თორემ ახლა და ახლა უფრო დაუმიძიდა სმენა; ხუმრობა ხომ არ არის გორელების თაობა!..

ახლა თვალი გადაავლე გორის მამინაცვლების გუნდს; ერთი ნახე, ერთი ყური დაუგდე, რა ხმა-შეტკობილათ, რა ჰარმონიულათ მღერიან?!. მღერიან ერთნაირათ მსჯელობენ ერთნაირათ, დადიან ერთნაირათ. და ყოყოზობენ ერთნაირათ. არავითარ დისონანსს და ოპოზიციას ადგილი არა აქვს მათ სიმღერა-მოქმედებაში-ქალაქის საქმეები ერთხმათ, უკამათოთ და უდავიდარაბოთ ერთი სიტყვით სრულ ჰარმონია და ჰოეზიაა.

მერე იცი ვინ ღირიფრობს მამების ამ კონცერტს?!. ერთი საყოველთაოდ და კარგათ ცნობილი დიდი მოხელე და დიდი მემამულე.

ამიტომაც კარგს იზამ, თუ ერთი ორი ნაბიჯით უკან დაიხვე და ისე რაც ძალი დალონე გაქვს მაგრისას უტახნებ ამ უგვირგვინო ბატონს, მეფეს გორის საზოგადოებისას და თანაც ეტყვი რუსულათ რადგან ქართული არ ეხერხება: ქალაქის თვითმმართველობა ბიუროკრატიულ კანცელარიათ რათ გადააქცია. რატომ არ იცის, რომ ქალაქის დიდი საქმეები ბიუროკრატიულ კანცელარიის ბატარა და ვიწრო ჩარჩოებში ვერ ჩატევა; ბიუროკრატიული სული და ინტრიგები საზოგადოებრივ საქმეებში რისთვის ვადმოაქვს; თუ არ იცის, მათრახის კუდით შეაგნებინე, რომ ბიუროკრატი მოხელე საზოგადო მოღვაწის როლში მხოლოდ სამათრახო მასალაა და მეტი არაფერი.

თუ ეს ექსკურსია უზიფათოთ ჩავივლის და ფეხს არ მოიტებს, ძმაო ეშმაკო, გასწი თფილისისაკენ ჩქარა, რადგანაც შენ მათრახებს აქ გადაჩეულეები არიან პირველათ ძალიან ემწვავებათ და ემანდ ფეხი, ან კისერი არ მოგტეხონ.

შვილდ-მსახრი.

ჩემს „პასპას“

აჩუ, ცხენო!
 შე ოხერო,—
 „ტრანსპორტ“ რაშიში
 ჩასაწერო!
 მითხარ: როგორ
 მოვექცე დროს?
 სალამური ავამღერო?!
 — თუ უსაგნოთ
 ვიცელქო და, —
 თეთრ ქაღალდზე
 ლექსი ვსწერო?!..
 ძუა სქელო,
 „ჩერქეზ“ ჯიშის
 არ ქართველო.
 გასწ-გაკურცხლე
 ჩქარ ნაბიჯით...
 რომ მით გავიტანო
 ლელო,—
 და მით ჩემო
 თვალის ჩინო,
 ეგებ თავი
 ვასახელო.

ფშიშობ: შენი ჯახრიკულით
 ვეღარ განვლო გზა საეალი, (?)
 ვაგლახ, შენი ოჩნობითა
 გულს მომედვას ცეცხლის აღი!
 მაშინ? ეჰა... ბედის მღურავს
 ვინ აღმადგენს გზათ დაცემულს...
 შენგან ნათრევს, ნაჯახრიკალს,
 ნამაგდარს და წამებულს?!
 მაგრამ ფიქრნი იმედს მგვრიან
 და ოცნებაც ფრთას შლის ნაზათ...
 ზე აღმაფრენ სხივით მოსავეს
 სულს, ჩაფერფლილს, აიაზმათ!
 მაშ, შორს
 ცრემლი
 ნაცვლად
 გრდემლი
 აიღეთო, გესმის ცხენო!?

ბედი ასე
 გვიკარნახებს:
 „ახალ ყოფნის
 საძირკველი
 გამოსქედეთ ისევ თქვენო!,
 მაშ, გაპქუსლე... ჩემო ვასკა!
 თუმც ხანდისხან ბორძიკდები;
 დაბრკოლებათ საზღვარი სჩანს
 წინ... გასწი, ნუ შეშინდები!
 არ მომიკვდე, საძრახისათ
 ყვავ ყორნების საკორტნელო,
 ერთხელ ზინც გაბედულათ
 მივიტანოთ ნაპირს ლელო...
 მტკბარ ოცნების
 ეინ აღმძრელო!
 არ ახარო მტრების გული,
 არ დამტოვო მგლოვიარეთ;
 ჯერ ბევრი გვაქვს გზა საფლელი
 თუმც ორი გზა მოვიარეთ.
 ჩემო „ბედის“ მერან-რაშო
 უვალ გზაზე მტერის ამღენო...
 აჩუ! ცხენო!..

ი. ზოლგოთელი.

ს. გ ა შ ი

სამშაბათ ღამეს, გვეწვია
 მამასახლისი როყუა;
 ურიადნიკი სტრაჟებიით;
 მწერალს ნაცვალცი მოჰყუა.
 დააგულუნეს სათარი,
 გადმოღმა უქთამურისა
 და ძიებასა შეუღდენ,
 ლურჯ ბილეთ მოდგამურისა.
 „ვეძებთ სულ ყველას, ვინც დღემლი
 გარდაიცვალა, მოკვდაო.
 რო იმაღლებით რა არის,
 რა იყო, ან რა მოხდაო?
 დღემდე უცლიან მიმღგართა,
 აღარ ფიქრობენ წასვლასო
 პილატეს ცრემლით, ნანატრით
 განიღვიძებენ მადასო.
 ტოფიშეს მოაქვს ვახშამი,

ცხენებს აქმევენ ჩაღასო,
 სიმინდიც მარგებალია
 ცხენებს შემატებს ძაღასო.
 ესტატე ლორით გადარჩა,
 იავორს სთხოვენ ქათამსო
 მიხვილს ღვინოს უქებენ
 მოსიას სთხოვენ ქანქარსო.
 მოგროვდა დიდი—ზვარაკი,
 ხუხავენ შესანდობელსო
 დანაყრებული, ნავაზშანი
 მკერდებს აფხანენ ლობესო.
 იმას ვინ ჩივის, ვინ დასდევს
 ცრემლები რომ სდის მოძმესო
 მშვიდობის მცველნი დარაჯნი
 ჩვენზე იჩენენ ღონესო.
 ეშმაკო, ეგებ შენ იცნობ
 იმ ჩვენ კანდიერ მკვდრებსაო...
 გამოგვიზავნით რაყუას
 თუ დაუზომავ ძვლებსაო.

ტარბანი.

ხონის აზგები

(დათიკიეს ნამშობი.)

რავაც კი მომივიდა ობელანიე, რომ კობე-
 რანტიის ყრილობა არისო, მოვქებნე იმ მინუჩი
 კნიშქა და კვიტანციე და გავწიე. გვარიანი ამიდი
 იყო. შევედი საყდარში. დევიწერე პიჯვარი, მივიღე
 ელოგიე და გამოვწიე ელრიატიწყენ. იმდონი ულუ-
 სი ხალხი შეყრილიყო მის წინედამ, რომ ნეფსი არ
 ჩაეტეოდა არსათ. ვინ გინდა იქინე არ იყო: დო-
 ხთური, გამოძიებელი, თავადი, ვაჭარი, ხარაზი,
 მამასახლისი, უჩიტელი, მეფურნე და ერთი სიტყვით
 ყველგე ღირსების კაცი. ყველგე მოგებაზე ლაპარა-
 კობდნენ: ახლა კომპერატს დიდი მოგება უნახავსო
 და დღეს დაარიგებნო. რავარცხა იყო შესავალ კა-
 რებში ჩევეწერე სოაში. შევედი შით. დასაჯდომი
 ალაგი ვერ ვნახე, ერთი ერთმანეთს აჯდნენ კისერ-
 ზე. რავარც იქნა მივიკუნჩხე ერთ მუხურში და
 დევიწყენ ლაპარაკი. გვიმართა, მარა რა გვიმართა:
 დედა არ შოუგინებინ და ცოლი ერთმანეთიზა
 თვარა არაფერი დოუკლიენ. ამისანე ლაპარაკი,

რომ სოფელში დევიწყება იმას ხანჯლის ბრილი დ
 კაცის ნჩეხვა არ მოყვეს შეუძლებელია. ნასტავლებს
 თურმე ლაპარაკით ცოდნიენ ჩხუბი და არ ვი-
 ცოდი: მე მეგონა ლიეგრებს იძრობენ თქვა და გა-
 საქცევი რომ მეშონა ნადუღორ ძაღლივით ვაპირო,
 ბდი ვაქცევას. რაკა ღმერთი გამიწყრებოდა იქინე
 ჩევეწერებოდი, მარა შაქარი ვერსა ვერ ვიშოვნე
 და ნუ ჩევეწერები თუ კარგი ხარ ამ სიბერეში ისე
 დევეწერე იმ, ოხერ ჩაის, რომ უიმისოთ გაძლება არ
 შემიძლია.

ნუ იტყვი შენ, თურმე პირველათ ზარალო
 ქონია ჩვენს ობჩას და იმიტომ სული გვიმართა
 ექებდენ ვინ შექამაო. სული ამბობდა საქონელ
 დაკარქულაო მარა ვინ წვილო არ ვიცითო. ვინცხ
 სვინდვისძვირადე ყოფილა მეთხოვენ იმის მოწერი
 ლი წერილის წაკითხვა. ნუ იტყვი შენი კირიმე
 რა ჯანდაბამ აწერია ამდონი! ანგაროზივით გძელ
 ქახალდებზე ვწერა და ვწერა! ერთი საათი მეტ
 იკითხა ვინცხა ჩინონიკმა. იმ წერილში ჩვენი მ
 თე დოხთურიც კარგათ იყო შელანძლილი, მარ
 სხვებსაც არ უკოცნიდა ტუჩებს. გათავდა როგარ
 იყო იმის კითხვა და მერე გამევიდა გვარიანი შე
 ყაყარებული კაცი, ანდრიე ბახთადე ყოფილა, დ
 ამან დევიწყო თავის მართლება. ამას კილო ვინცხა
 უყვირა, იმას კილო ვინცხამ უპასუხა და ასე დი
 ხანს იყიყინენ. უნდოდენ რომ ზარალი საზოგადო
 ებიზა დეედვენ! ამაზე მეგეცა ხეთის წყალობა ვ
 ყვირე, ამყვა სხვებიც და იცოცხლე ვინცხა გამეგებ
 ყოფილა კი ვიჯერეთ გული თელი ზარმლი დავან
 ქვეთ თავზენ.

რავარც იყო შეუდგენ ახალ ანგარიშებს—
 წიკითხენ: ეგი ვივაჭრეთო, ეგი გადავატრიალებთო,
 ეგი ვისესხეთო, ეგი ავანციოაო, ეგი დეიხარჯაო და
 დანაბოლოს რავარცხა იყო თქვენ, რომ ოთხი ათასი
 მანათი მოვიგეთო. ვისვლიქე კნიშქა და გევემზად
 მარა ვინ დამაცილიდა, დევიწყენ საგაისო საქმეებს
 ლაპარაკი. წამოდგა ვინცხა სათვალეებიანი და დ
 იწყო საგაისოთ მილიონს გადავატრიალებთო, მა
 ნათხენ, რომ ორი შაური მოვიგოთო, იმდონ
 გამეიყვანა, რომ ამ ხნის კაცი ვარ და ჯერე ი
 ციფრი არ გამიგონია. ვიფიქრე ნამდვილათ დე
 კეთლი ჩემს თუმანს თქვა. მარა მერე დევიწყო გ

ვალზე ლაპარაკი და იმდონ იმდონი ჩამოთვალა, რომ რაღავე გაბათურა ყველე მოგება. თითო რიკაშე ას ასი თუმანი დოღნიშნა, ავი გაზეთეო, ავი წიგნებო, ავი კილა საცხა ჩილენათ ჩვერო და თლა ყუყუნ მიყენა ჩვენი მოგება. დემთმა კაი ქნას, მარა თუ ერთი ორჯენ მოვასტარი წილა შაქრის გამოტანა, მერე შამომივლია თავზედ ემი თუმანი.

ერია ხალხი და მე მეგონა ახლა დაიწყებენ ოგების მოცემესთქვა და წვეიქიმე კინიშქით წინ, სრა შენც არ მომიკვდე იმისანე ვარი მტკუცენ ხალამე დევიწვი სირცხვილით. არა, რას უყურყურებდი ნავლოგარი კაცი დაღამებამდის, თუ მოგებას არ მივიღებდი! ახია ჩემუნ.

ბუშა.

პორფირი ასუპაქი

I საზინული იჯი

სადგური კორკოთის უფროსმა, პორფირი ასუქაქემ როგორც იყო დაასრულა თავის ხანგრძლივი პირის ბანა: უკანასკნელათ დაუკრა ბოხ-ხმიანი საყვირი მოგრძო და მსხვილი ცხვირით, ერთხელ კიდევ გადირო ცივი წყალი მსუქან, ფაფუკ ხელეზზე და თავი ზევით ასწია. ფანჯარაში შემონატყორცნ მზის სხივებზე თვალები უცნარათ დააქაქუნა, პირსახოცს ხელი წაავლო და პირის მშრალეებით საწოლ ოთახისკენ გაექანა. პირი შეიმშრალა, თვალები დაისრისა, ხელში სავარცხელი აიღო და თმის დასავარცხნათ კედლის სარკისკენ მიტრიალდა. ის იყო სავარცხლის თავზე ჩამოსმას აპირებდა, რომ უეცრათ შეჩერდა. მთელი მისი ყურადღება სარკეში გამოჩაკეთულმა ლანდმა მიიპყრო. პორფირი განსაკუთრებულის ცნობის მოყვარეობით დააქქერდა მას... და ელდა ეცა, გაქვავდა... მან ნათლად და გარკვეულათ გაარჩია თავის კუპრისფერ შავს თმაში აქა იქ ობლათ გამოძყურ თეთრი ძაფები მის თმათა შავს ტვერში ვერცხლის ფრად ბზინავდა და ციალებდა. მაგრამ ეს კიდევ არაფერი მან თავის სახეზე პატიოსანი ცხვირის ორივე მხრივ თვალი მოჰკრა, გრძლათ ჩამოღარულ ნოქებს.

— ღმერთო! ქალარა!.. ნოქები! მაშვებრდები ეხუცდები!

პორფირის გულში რაღაც სუსხიანმა ქარმა დაჰქროლა, ტანში ყინვის ჟრუანტელობა.

— ნუ თუ ასე აღრე!

და აი პორფირიმ მთელ თავის სიცოცხლეში პირველათ მოიგონა თავის დაბადების წელი და შეუდგა თავის წლოვანების გამოანგარიშებას... მაგრამ ანგარიშის შედეგს თვითონაც არ უჯეროდა. ის ორჯერ-სამჯერ თავიდან დაუბრუნდა ანგარიშს მაგრამ, დახე უკუღმართ ბედის ტრიალს, ხელში მაინც 40—41 წელი რჩება.

— არა... არა ეს არც ისე აღრეა მაგრამ... მაგრამ, მწუხარებით ლულულულებდა ის, მაგრამ რომ არ შემიტყვია, რომ არ მიგრძნია ცხოვრება! როგორ გაქრა ასე შეუმჩნევლათ, ქურდულათ! ოჰ, ღმერთო, მე ცხოვრებას აწი ვაპირებდი! სულ რაღაც ერთი წელია, რაც აღმატება მივიღე... ჩემი ცხოვრება ცოტად თუ ბევრად უზრუნველ ვყავი... ექვსი თვე არ არი ცოლი მოვიყვანე... და აქ კი... სიბერე!...

სახეზე მწუხარების ღრუბელი გადაეფარა.

მას თვალწინ დაუდგა მისი ახალგაზდა ამომავალ ვარსკლავივით მოციალე, მუდამ მომლიმარე სიცოცხლით საგზე, 18 წლის ელო.

— ის კი... ის მაისის ვარდივით თანდათან იშლება იფურჩქნება!

პორფირი პირველათ ჩაუფიქრდა თავის მდგომარეობას. პირველათ შეადარა თავი თავის ცოლს.

— არა რა ეშმაკი შემიჩნდა? რათ მინდოდა ასეთი ახალგაზდა ქალი? სად მქონდა მაშინ ეგ საჯანდაბე თავი! რისთვის არ ჩაუფიქრდი?.. მაგრამ სიყვარული! დასწყევლოს ეშმაკმა სიყვარული! სიყვარული მაცდურია, თვალის ამხვევია, სიყვარული სისულელეა!.. აბა რა არის მე და ელოს შორის საერთო?.. მერე, სხვა რომ შეიყვაროს?.. სხვა რომ შეიყვაროს?.. შეიყვარებს, უეჭველათ შეიყვარებს!.. ოჰ, ღმერთო როგორ მომექრება თავი, როგორ გამიბახდება პატიოსანი ოჯახი!

აქ პორფირის თვალწინ დაუდგა ახლად ულვაშებ აყვავებული გრუზა თმებიანი ყმაწვილი, რომელიც მისი ცოლის საყვარელი გახდება.

ცოლის მომავალ ფიზიონომიის სიყვარულის ოცნებაში წარმოდგენამ პორფირი გააცოფა, მას პირზე დღობლიმოადგა, მთელი ტანი რისხვამ აუცახცახა.

— როგორ თუ შეიყვარებს! ცალი ფეხის ია-

აკე და რტყმით და სისინით წარმოსთქვა მან, გა-
 ა მე ცოცხალი არა ვარ, პორფირი ქიტუას ძე
 სკუკაძე? თმებს დავაგლეჯ, შწრით დავაბამ, მოვ-
 ლავ! განა მე ამის უფლება არა მაქვს ღარიბი,
 წივდამწვარი ჩემს ოჯახში შემოვიყვანე! დედოფ-
 ლივით ვაცხოვრებ, აფაფერს ვაკლებ!.. რა ვუყოთ
 რომ ხანში შესული ვარ!.. დიხს მე ამის უფლება
 მაქვს! აბა გაბედოს!

ვინ იცის პორფირის გულის მღელღარება და
 შავი ფიქრები სმნამდი მიადწევდა, რომ ოთახში
 ელო არ შემოსრიალებულიყო!

— რათ აგვიანებ, რისთვის ჩაის დასალევით
 არ შემოდინხარ? ზარივით დაიწკრილა ელოს ხმამ
 ოთახში,

პორფირი გამოიძვრა, მან რაღაც რისხვით შე-
 ხედა ცოლს, თმა ხელის თიანებით გადაივარცხნა,
 პიჯაკი გადაიცვა და ჩაის დასალევით გავიდა.

ამდლიდან დაირღვა პორფირის სულიერი სიმ-
 შვიდე. საშინელმა იქვე დაისადგურა მის გულში.
 ის გაფაციცებით თვალ-ყურს ადევნებდა თავის ცოლს.
 მის ყოველ ნაბიჯს ზომავდა. მის ყოველ სიტყვას
 უკვირდებოდა, ლაპარაკის დროს თვალეზში ჩაშტე-
 რდებოდა, ზოთქოს სურდა თვალეზში ამოკეითხა
 ელოს გულში მდებარე საიდუმლოებანი. ხშირად
 ხშირად პორფირი მიატოვებდა სამსახურს და დანი-
 შნულ დროზე ადრე სახლისკენ გაექანებოდა ხოლმე.

ასე მიმდინარეობდა პორფირის ტანჯული
 ცხოვრება სანამ ერთმა შემთხვევამ არ ამოუგდო
 გულიდან ყოველივე იქვი, და სრული მონა-მო-
 ჩილი და დამჯერჭ არ გახდა მისი ახალგაზრდა
 ცოლისა.

(დასასრული იქნება)

ჩინური ზოცვა

ხუტუპას რა უყვარს. მშვენებზე ონისა, რაჟისა
 მზეო და მთვარევე ნიკორ-წმინდისაჟ! თქვენ იწერე-
 ბით: „ჩემი კომედია გაასწორე და დაბეჭდე, რად-
 გან მე სოფლის კაცი და თანაც უსწავლეოლი ვა-
 რო„. ჰოი უწარჩინებულესო სოფლის კაცთა შო-
 რის და უმორცხვესო დრამატურგთა შორის! თქვენ
 გვანიშნებთ შორეულის ეჭვებით, თითქო უსწავლე-
 ლსა და ისიც სოფლის კაცს არ შეეძლოს დრამე-

ბისა და კომედების წერა. აბა რა სათქმელია
 ღვთაებრივო?!. ჩვენ არა ერთი და ორი მაგალითი
 ელით იმისი, თუ რა მშვენიერსა და მქუხარე დრა-
 მა კომედებსა სწერენ ჩვენში უსწავლეონი. ვინ
 იქნება უფერი შეეხოს მათ სტილსა და შინაარსს,
 ვინ იქნება რეგერნი მოაკლოს ან მოუმატოს მათ
 მშვენიებას, თუნდაც ერთი მარცვალი მზის ხივთა
 კონისა?

ეგრეთ უძლური და უსუსურია ჩვენი ჭვამოც-
 დილება წინაშე თქვენის კომედის „ოჩხარისა“. ჩვენს
 კალამს არ ძალუძს შესძინოს მის მშვენებას
 არცა თუ მცირედი სამკაული! ქართველი ერი
 ღირსი არ არის დასტკბეს მისი მშვენებით. ხოლო
 ჟურნალი „ეშმაკის მთარახი“ სიტყვილით დაი-
 წოდა უკეთუ მის ფურცლებს ეტვირთა სხივოსანი
 და მგზნებარე კომედია თქვენი „ოჩხარია“.

ია—ვარდს. ყვავილთა თაიგულო და ეთერო
 სურნელოვანო! პირველივე ტაეპი ლექს მშვენებისა
 თქვენისა „ტრფობისგან ტანჯული“-სა, უკვე დალა-
 დებს, რომ წინაშე ჩვენსა სძევს განძი ხელთუქმნე-
 ლი, საუნჯე განგებისა. გვადნიერდებით მოგსწყვი-
 ტოთ საერთო კრებულს ტაეპი იგი და ვითა ვა-
 რსკვლავი ობოლი დავანახოთ მკითხველთა ჩვენთა,
 ძეთა ივერიელთასა:

„გასუშტ! არ ვიცით არც ერთმა
 შოგვევებით რომელ წელსაო,
 ვინ გადურჩება სიკვდილსა
 დმუათისკან დაწესებულსა“.

მუსიკალური რითმი ზემორე აღნიშნული
 ტაეპისა მიუწოდებელია მომავლადგათვის, მაგრამ
 მღალაი აზრი მასში ღვთიურ ძაფათ გატარებულ
 უკვე აღმეტება უგონიერეს აფორიზმს ჩვენი მგო-
 სნის სოლომონ ზურგიელიძისას;

„კატე რომელად იბადვის,
 იგვე ჩადის საფლავსა“.

ვინაიდან თქვენს მცირე ტაეპში განმარტებუ-
 ლია აგრეთვე ძიება იმ პრობლემისა, რომელსაც
 „ყოფნა არ ყოფნის“ საკითხი წარმოადგენს. „ვა-
 ხუშტ! არ ვიცით არც ერთმა, მოკვდებით რომელ
 წელსაო“. მაგრამ მშვენება დანარჩენ ტაეპებისა
 იმდენათ ღრმა აზროვანი და მომჯადობელია ადა-
 მიმნის გონებისა, რომ გადავწყვიტეთ მისი შენახ-

ვა შეორედ მოსვლისათვის. მოგეხსენებათ მაშინ მკვდრეთით აღსდგება უკვე მიცვალებული კაცობრობა ზნეობრივ-გონებრივით განწმენდილ-განსუტავებული.

ქ-5 უუუუუნახ. ყვაილო ივერიისა! თქვენ პირველი ხართ მხევალთა შორის, რომლის უმაგალითო შემოქმედებამ მოჰხიბლა თვით ეშმაკი ჯოჯოხეთისა და აგრძნობინა მას ძლიერება მუხისა.

„შაქანი გავაძვირდა!
შურიც არ იშოვნება.“

ფეხსაცმელის მაზი ხომ
სანთლით საქებადა“.

შაქარზე უტკბესი ლექსი თქვენნი, პურ უნოყიერესი აზრი მისი, მაკარონზე უსათუთე რხევა მისი, პრინჯზე უმეტესი ხვედრიელობა მისი. პილიბილზე უმეტეს მხურვალეობა მისი, შაშხზე უმეტეს მარილიანობა მისი და სხვა მრავალი თვალწარმტაცნი ღირსებანი მისნი გვავალებენ არ შეურაცყოთ „ეშმაკის მათრახში“ დაბეჭდვით სახელი და დიდება ლექსის „პროვინიისა“.

ყოველ-კვირულ იუმორისტული გამოცემა

ეშმაკი

მიიღება ხელისმოწერა 1917 წლისათვის

ჟურნალის ფასი: 12 თვით 7 მ. —
6 თვით 4 მ. — კ.
3 თვით 2 მ. — კ.
1 თვით — 70 კ.

ეშმაკის მათრახში დაბეჭდება მხოლოდ იუმორისტული შინაარსის წერილები, ლექსები, მოთხრობები, ზღაპრები, ირაკები, შარადები, გამოცანები, ნაკვეთები და სხვა.

შურნალის სამხატვრო და სალიბრატურო მხარეს განაგებს ეშმაკი,
ხოლო გამოცემის საქმეს კანტორა „განათლებლა“

რედაქცია სთხოვს როგორც თანამშრომლებს, ისე ხელის მომწერლებს რომ მასალები და ფული ამ აღრესზე: გამოიგზავნონ Тифлиς, С. Р. Таварткиладзе, Ольгинская, 6, поч. ящ. № 96.

სახ. ფურცელი. ბ-ნო შლინგ! გუშინ წინ „საქართველომ“ გამა-
ჯაერა. ერთი იმისი კარიკატურა დამიხატე.
„საქართველო“ ბ-ნო შლინგ! გუშინ „სახალხო ფურცელმა“ მაწ-
ყენინა, ერთი კარგათ გამომიქიშე კარიკატურაში.

„თ ა ნ ა მ ე ლ რ ო ვ ე ა ზ რ ი“

მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის,

აზეთი ღირს 800000 თფილისში, იხა პროვიციებში მთელი წლით 15 მანეთი, ნახევარი წლით 8 მან.
სამი თვით 4 მან. 20 კაპ., ექვთი თვით 1 მან. 40 კაპ.

გახეთის ფასი ხელის მომწერლებმა წინდაწინ უნდა გადაიხადონ, ნისიათ აზნავის გაეგსაწუნება.
ფოსტით ხელის მომწერლებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтовый
ящикъ № 199, Власію Малакіевичу Бохохадзе.

თფილისის ხელის მომწერლებმა ფული უნდა შეიტანონ კანტორა „ბანათელეგაში“ ოლღას ქუჩა № 6.